

תאריך: 2.12.2012
בתשובה נא לציין: 52923

לכבוד
ועדת ההשגה לזרים
משרד הפנים
ירושלים

בפקס 5681670

כבוד יו"ר הוועדה,

הנדון: **השגה על החלטת הוועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטאריים בבקשה למתן מעמד של קבע בישראל - בקשה 2063/08**
עבור חוסיני, מחוסרת מעמד, ילידת 3.4.1992
שהוגשה ע"י אפוטרופסיתה, חוסיני, ת"ז 080722507
תמ"ש 27580/08 - השגה 441/12 - עת"ם 12-09-28692

השגה זו מוגשת על החלטה מבישה, פוגענית ובלתי סבירה, שנתנה הוועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטאריים (להלן: **הוועדה הבינמשרדית**), בעניינה של מרשתי, מחוסרת כל מעמד בעולם, הגבי _____ חוסיני (להלן: **המשיגה 1** או **המשיגות**), שהבקשה להסדרת מעמדה בישראל הוגשה למשיב עוד לפני כחמש שנים. למרות הסחבת הרבה שנקט המשיב בטיפול בעניינה הזועק של מרשתי, שמכורח הנסיבות מצויה שנים רבות במצב בלתי נסבל ועודנה, לא השכילה הוועדה הבינמשרדית ליתן מזור למצוקתה של המשיגה 1 והחליטה ליתן לה אשרת תייר בעל רישיון עבודה בלבד וזאת למשך שנתיים, שלאחריהן ייבחן עניינה שוב.

כפי שיובהר בגוף ההשגה, החלטת הוועדה הבינמשרדית ניתנה בתום מאבק ארוך ומתיש שנאלצו המשיגות לנהל נגד המשיב קרוב לחמש שנים. זאת בעוד המשיב ממשיך ומתחמק מחובתו להסדיר באופן ראוי את מעמדה החוקי של המשיגה 1 בישראל. אין ספק, לאור נסיבות חייה של המשיגה והתנהלותו של המשיב בבקשתה התלויה ועומדת בפניו מזה שנים, כי מדובר בהחלטה בלתי סבירה, שאינה כוללת מענה לבקשת המשיגה 1 מיום 14.2.2008 להסדרת מעמדה. נפנה לדברים כסדרם.

רקע עובדתי

הטיפול בבקשה בלשכת המשיב

1. ביום 6.4.1992 נמצאה המשיגה 1 בפתח בית היתומים דאר אל טפל בירושלים ללא כל פרט או מסמך מזהה. ניכר היה כי המשיגה 1 נולדה ככל הנראה אך מספר שעות קודם למציאתה. מיד הובהלה המשיגה 1 לבית החולים, לצורך קבלת טיפול רפואי וכעבור כשבועיים היא שבה לבית היתומים. בבית היתומים לקחה אותה תחת חסותה המשיגה 2, תושבת ישראל ומנהלת המעונות בבית היתומים בפתחו נמצאה המשיגה 1, וגידלה אותה כבת לכל דבר. נציין כי המשיגה 2 היא שהעניקה למשיגה 1 את השם _____. נציין עוד, כי

- למשיגה 2 בן ביולוגי ושמו כמאל זיאד כמאל חוסיני אשר כאמו, אף הוא תושב קבע בישראל.
2. מאז אותו יום בו נמצאה בפתח בית היתומים ועד עצם היום הזה, מתגוררת המשיגה 1 בבית היתומים. העתק תעודת הזהות של המשיגה 2, צו האפוטרופסות של המשיגה 2 על המשיגה 1 (וכן תרגום חופשי לעברית של הצו) מצ"ב, מסומנים 1 ו-2 בהתאמה.
3. אישור על מגורי המשיגה 1 משנת 1992 בבית היתומים דאר אל טפל מצ"ב ומסומן 3. פנקס חיסונים של המשיגה 1 ואישור על קבלת חיסונים מסומנים 4 ו-5 בהתאמה. תעודות לימודים של המשיגה 1 מסומנות 6.
4. בניסיון להסדיר את מעמדה של המשיגה 1 בישראל, פנתה המשיגה 2 במהלך השנים לרשויות הרווחה, שפתחו לה תיק ואף הבטיחו לסייע לה ברישום המשיגה 1. דא עקא, בסופו של יום דבר לא נעשה. עניינים אישיים נוספים – מחלה קשה וממושכת בה חלתה אמה של המשיגה 2, ומשבר עמוק שפקד את בנה לאחר מות אביו וסבתו – אף הם מנעו מהמשיגה 2 לקדם את עניין רישומה של המשיגה 1 בישראל.
5. על אף זאת, ערכה המשיגה 2 במהלך השנים בירורים לגבי האופן בו ניתן להסדיר את מעמדה של המשיגה 1 בישראל. ניסיונות אלו לא העלו דבר, בין היתר כיוון שהובהר לה ע"י פקידי לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית, שאחת הדרישות לרישום ילד במרשם האוכלוסין היא המצאת הודעת לידה, שמן הסתם לא נמצאה ברשותה ולא הייתה לה אפשרות להשיג. כחלק מבירורים אלו, התייעצה המשיגה 2 אף עם מספר עורכי דין, שייעצו לה עצות שלא היה בהן תועלת ולא הביאו לרישום הבת במרשם האוכלוסין.
6. בסוף שנת 2007 פנו המשיגות למוקד להגנת הפרט. ביום 14.2.2008 פנה המוקד ללשכת המשיב שבירושלים המזרחית, בבקשה להסדרת מעמדה בישראל של המשיגה 1. בבקשה נטען בין היתר, כי לאור העובדה שהמשיגה 1 מתגוררת כל חייה בישראל, אפוטרופסיתה היא תושבת ישראל וכל זיקותיה נתונות לישראל, הרי שיש לרושמה כתושבת ישראל. פניית המשיגות ללשכה מצ"ב, מסומנת 7.
7. ביום 9.3.2008 התקבל במשרדי המוקד מכתב מטעם לשכת המשיב, בו נאמר כי:
בהיעדר הודעה על לידת חי ע"ש הילדה, לא נוכל לדון בבקשה עד שתמציא גב' חוסיני פס"ד מבית המשפט לענייני משפחה.
- מכתב הלשכה הנ"ל מצ"ב, מסומן 8.
8. בעקבות המכתב הנ"ל נשלח ביום 30.3.2008 מכתב ללשכת המשיב ובו התבקש המשיב ליתן הבהרה מטעמו, הן באשר לדרישה להמצאת פסק הדין מבית המשפט לענייני משפחה כשלעצמה והן לגבי האמור להיות רשום בפסק הדין.
9. המכתב מיום 30.3.2008 מצ"ב ומסומן 9.
9. הואיל והן המכתב מיום 30.3.2008 והן מספר לא מועט של ניסיונות לקבל מענה מלשכת

המשיב לעניין עלו בתוהו, שב המוקד ושלה ביום 9.7.2008 מכתב נוסף ללשכת המשיב בעניין.

המכתב מיום 9.7.2008 מצ"ב ומסומן 10.

10. עוד באותו יום נשלח מלשכת המשיב מענה הקובע, כי הבקשה להסדרת מעמדה של המשיגה 1 לא תטופל עד להמצאת פסק דין מביהמ"ש לענייני משפחה כי :

הרי מדובר באימוץ של ילדה אשר לא ידוע היכן נולדה ומתי? בנוסף לא ברור לנו למה לא המציאה גב' _____ חוסיני אשר אימצה וגידלה אותה צו אימוץ אלא צו חזקה בלעדית מביה"ד השרעי ב 09/06 אחרי שהילדה נהייתה בת 14.

המכתב הנ"ל של לשכת המשיב מיום 9.7.2008 מצ"ב ומסומן 11.

11. ביום 22.7.2008 נשלח מטעם המוקד מכתב ללשכת המשיב, בו פורט ונומק מדוע אין צו אימוץ בעניינה של המשיגה 1 ומדוע התבקש צו אפוסטרופוסות לאחר שנים כה רבות.

המכתב מצ"ב ומסומן 12.

12. ביום 14.8.2008 התקבל מענה מלשכת המשיב, הקובע בין השאר כי :

הצורך בפס"ד מבית משפט לענייני משפחה הינו בגין זיהוי פרטי הקטינה. הרי אין הודעת לידת חי, לא ידוע היכן נולדה, ומי הם הוריה לכן בית משפט יכול לקבוע כיצד תרשם הילדה ומה יהיו פרטיה המזהים.

(ההדגשה הוספה, ב.א.).

מכתב לשכת המשיב מצ"ב, מסומן 13.

טיפול המשיב בבקשה במסגרת ההליך בביהמ"ש לענייני משפחה

13. בעקבות דרישת המשיב הגישו המשיגות ביום 20.11.2008 תובענה לבית המשפט לענייני משפחה בירושלים, שעניינה מתן פסק דין הצהרתי אשר יקבע כי המשיגה 1 נולדה בחודש אפריל 1992, בטווח התאריכים 1-6 לחודש; כי לא ניתן לקבוע מיהם הוריה הביולוגיים של המשיגה 1; כי המשיגה 2 היא האפוסטרופוסית של המשיגה 1, וזאת בהתאם לפסק דינו של בית הדין השרעי; וכי לא ניתן לקבוע היכן נולדה המשיגה 1.

העתק תובענה תמ"ש 27580/08 ללא נספחיה מצ"ב ומסומן 14.

14. ביום 23.11.2008 נתן ביהמ"ש לענייני משפחה החלטה, לפיה ב"כ יועמ"ש משרד הרווחה ישקול באם רצונו להתערב בדיון.

העתק החלטת ביהמ"ש לענייני משפחה מיום 23.11.2008, מצ"ב ומסומן 15.

15. ביום 16.12.2008 הגישה ב"כ המשיב הודעה ובקשה לארכה לביהמ"ש.

העתק ההודעה והבקשה מצ"ב ומסומן 16.

16. ביום 18.2.2009 הוגשה לבית המשפט הנכבד תגובה מקדמית בתובענה. בתגובה, ביקשה המדינה כי המשיגות דכאן – והתובעות דהתם – תמצאנה מסמכים ופרטים רבים נוספים באשר לקורות את המשיגה 1.
התגובה המקדמית הנ"ל מצ"ב ומסומנת 17.
17. בימים 12.3.2009 ו-16.4.2009 ביקשו המשיגות אורכה על מנת שיתאפשר להן לאסוף ולהמציא לביהמ"ש את המסמכים הרבים שדרש מהן המשיב.
הבקשות לארכה מטעם המשיגות מצ"ב ומסומנות 18-19.
18. ביום 4.5.2009 הגישו המשיגות את תגובתן המפורטת לתגובתו המקדמית של המשיב.
העתק תגובת המשיגות לתגובה המקדמית מטעם המשיב ללא נספחיה מצ"ב ומסומן 20.
19. לאחר שביקש אורכה בהסכמה הגיש המשיב ביום 14.10.2009 את תגובתו בתובענה ובה הודיע, כי אינו מתנגד שבית המשפט יקבע את שמה ותאריך לידתה של המשיגה 1 כמבוקש בתובענה, אך מתנגד לסעדים הנוספים שנתבקשו בתובענה.
תגובת המשיב בתובענה מיום 14.10.2009 מצ"ב ומסומנת 21.
20. בעקבות הידברות בין הצדדים באשר להמשך ההליכים בתובענה ביקשו התובעות דהתם ביום 8.11.2009 ארכה בהסכמה, בת שבוע, שניתנה להן ע"י ביהמ"ש.
הבקשה המוסכמת לארכה והחלטת ביהמ"ש בכתב יד על גבה, מצ"ב ומסומנת 22.
21. ביום 15.11.2009 ביקשו התובעות כי ביהמ"ש לענייני משפחה ייתן פסק דין חלקי, אשר יקבע את שמה ותאריך לידתה של המשיגה 1 כמו גם מתן ארכה נוספת באשר לעניינים שנותרו במחלוקת בין הצדדים.
הבקשה הנ"ל מיום 15.11.2009 מצ"ב ומסומנת 23.
22. ביום 29.11.2009 שב אף המשיב על הסכמתו למתן פס"ד חלקי באשר לשמה ותאריך לידתה של המשיגה 1.
תגובת המשיב מצ"ב ומסומנת 24.
23. ביום 6.12.2009 ניתנה החלטה, בה ביקש ביהמ"ש כי יובהר היאך נרשם תאריך לידתה של המשיגה 1 בפנקס החיסונים בתאריך הקודם לתאריך מציאתה על ידי המשיגה 2 וביום 22.12.2009 הגיבו המשיגות להחלטה.
ההחלטה מיום 6.12.2009 ותגובת המשיגות לה מצ"ב ומסומנות 25-26.
24. ביום 21.1.2010 קבע בית המשפט לענייני משפחה כי המשיגה 1 נולדה ביום 3.4.1992.
ההחלטה מיום 21.1.2010 מצ"ב ומסומנת 27.

25. ביום 23.2.2010 הגישו המשיגות לביהמ"ש לענייני משפחה תגובה משלימה מטעמן באשר לסוגיות שנתרו במחלוקת בין הצדדים, ואשר עוסקות בהתנגדותו התמוהה של המשיב לדרישתם שלהם – המתוארת בסעיפים 14-20 דלעיל – להמצאת פסק דין באשר למקום לידתה וזהות הוריה של המשיגה, כמו גם באשר להתנגדות המשיב לקביעה כי המשיגה 2 היא האפוטרופסית של המשיגה 1. התגובה המשלימה הוגשה לביהמ"ש בצירוף חוות דעת של אגף הרווחה של עיריית ירושלים בעניינין של המשיגות 1-2.
- התגובה המשלימה וחוות הדעת מצ"ב ומסומנות 28.
26. ביום 8.4.2010 וביום 17.5.2010 שבו והגישו המשיגות לביהמ"ש לענייני משפחה בקשה בכתב ובקשה מוסכמת בבקשה בכתב, למתן פסק דין חלקי באשר לשמה של המשיגה 1, אשר אף הוא כבר הוסכם בין הצדדים.
- הבקשה בכתב והבקשה המוסכמת מצ"ב ומסומנות בהתאמה 29-30.
27. נוכח קביעת ביהמ"ש לענייני משפחה באשר לתאריך לידתה של המשיגה 1, שבו ופנו המשיגות ביום 7.2.2010 ללשכת המשיב, בבקשה לחידוש הטיפול בבקשתן להסדרת מעמדה.
- מכתב המשיגות ללשכת המשיב מיום 7.2.2010 מצ"ב ומסומן 31.
28. ביום 3.5.2010 הגיש המשיב הודעה ובקשה מוסכמת למתן ארכה לעניין מתן עמדתו בנושאים שנתרו במחלוקת בין הצדדים.
- ההודעה והבקשה מצ"ב ומסומנת 32.
29. ביום 10.6.2010 הגיש המשיב תגובה משלימה מטעמו לנושאים שנתרו במחלוקת בין הצדדים.
- תגובת המשיב מיום 10.6.2010 מצ"ב ומסומנת 33.
30. ביום 20.9.2010 הגישו המשיגות דכאן לביהמ"ש לענייני משפחה את תגובתן לתגובה המשלימה של המשיב מיום 10.6.2010, כמו גם בקשה מוסכמת להכרעה בבקשות בכתב מהתאריכים 8.4.2010 ו-17.5.2010.
- תגובת המשיגות לתגובת המשיב מיום 20.9.2010 מצ"ב ומסומנת 34.
31. ביום 13.10.2010 שבו המשיגות והגישו לביהמ"ש בקשה למתן החלטה בעניין קביעת שמה של המשיגה 1.
- הבקשה למתן החלטה מיום 13.10.2010 מצ"ב ומסומנת 35.
32. ביום 26.10.2010 ניתן פסק דין מתוקן, בו נקבע כי שמה של המשיגה 1 אף הוא כמבוקש בתובענה.
- העתק פסק הדין המתוקן מיום 26.10.2010 מצ"ב ומסומן 36.

33. ביום 6.12.2010 הגישו המשיגות בקשה להבהרה כי פסק הדין מיום 26.10.2010 הוא חלקי בלבד וביום 16.12.2010 ניתנה ההחלטה כמבוקש.
הבקשה להבהרה מיום 6.12.2010 וההחלטה מיום 16.12.2010 מצ"ב ומסומנות בהתאמה 37-38.

המשך טיפול לשכת המשיב בבקשה

34. בעקבות מתן פס"ד החלקי בתובענה, פנו המשיגות שוב ביום 2.1.2011 ללשכת המשיב, בדרישה לחדש את הבקשה להסדרת מעמדה של המשיגה 1 בישראל.
העתק פניית המשיגות למשיב מצ"ב ומסומן 39.
35. ביום 17.1.2011 נתבקשו המשיגות 1 ו-2 על ידי לשכת המשיב להמציא טופס קורות חיים ותמונות פספורט.
מכתב לשכת המשיב מיום 17.1.2011 מצ"ב ומסומן 40.
36. ביום 30.1.2011 שלחו המשיגות את טופס קורות החיים שנדרש על ידי המשיב ושובו על דרישתן לחידוש הטיפול בבקשה.
מכתב המשיגות ללשכת המשיב מיום 30.1.2011 מצ"ב ומסומן 41.
37. ביום 2.3.2011 שבו ופנו המשיגות ללשכת המשיב בעניין.
המכתב מיום 2.3.2011 מצ"ב ומסומן 42.
38. ביום 6.4.2011 ומענה מטעם לשכת המשיב אין, שבו המשיגות ופנו ללשכה בבקשה לחידוש הטיפול בבקשה.
המכתב מיום 6.4.2011 מצ"ב ומסומן 43.
39. ביום 5.5.2011 ומענה מטעם לשכת המשיב עדיין אין, שבו המשיגות ופנו ללשכה בבקשה לחידוש הטיפול בבקשה.
המכתב מיום 5.5.2011 מצ"ב ומסומן 44.
40. ביום 5.7.2011 שבו המשיגות ופנו ללשכה בבקשה לחידוש הטיפול בבקשה.
המכתב מיום 5.7.2011 מצ"ב ומסומן 45.
41. ביום 7.8.2011 שבו המשיגות ופנו ללשכה בבקשה לחידוש הטיפול בבקשה.
המכתב מיום 7.8.2011 מצ"ב ומסומן 46.
42. ביום 8.9.2011 שבו המשיגות ופנו ללשכה בבקשה לחידוש הטיפול בבקשה.
המכתב מיום 8.9.2011 מצ"ב ומסומן 47.

43. ביום 18.9.2011 ולאחר חודשים רבים, קיבלו המשיגות 1 ו-2 זימון לשימוע בלשכת המשיב. הזימון לשימוע בלשכת המשיב ופרוטוקול השימוע, אשר נערך ביום 25.9.2011, מצ"ב ומסומנים 48-49.

44. בחלוף כחודשיים ממועד עריכת השימוע, נאלצו המשיגות לשוב ולפנות ללשכת המשיב בבקשה לחידוש הטיפול בבקשתן. מכתב המשיגות מיום 24.11.2011 מצ"ב ומסומן 50.

45. ביום 7.12.2011 נערך בבית המשפט לענייני משפחה שבירושלים דיון בתובענה תמ"ש 27580/08, במסגרתו נדונו העניינים שנותרו במחלוקת בין הצדדים סביב הבקשה כי בית המשפט יקבע כי אין אפשרות לזהות את הורי המשיגה 1 ושאי אפשר לקבוע מהו מקום לידתה. במסגרת הדיון הנ"ל הודיעה ב"כ המשיב לביהמ"ש בין השאר כי:

1. קביעות ביהמ"ש הנכבד בפסק דינו באשר לשמה ותאריך לידתה של המבקשת 1 (המשיגה 1, ב.א.) **מספקות את המשיב** ודי בהן לצורך טיפול בבקשת המעמד של המבקשת 1.

2. בקשת המעמד מטעם המבקשת 1 נמצאת בטיפולם של המשיבים. בעת זו מצויה הבקשה בטיפול במטה רשות האוכלוסין, **לקראת העברתה לדיון בפני הוועדה הבינמשרדית באחת מישיבותיה הקרובות.**

3. במסגרת הטיפול בבקשת המעמד מטעם המבקשת 1, לא תופנה המבקשת 1 על ידי המשיב להליכים הצהרתיים בפני הערכאות השיפוטיות.

(ההדגשות הוספו, ב.א.).

העתק פרוטוקול הדיון בתמ"ש 27580/08 מיום 7.12.2011 מצ"ב ומסומן ע/51.

כך, שלוש שנים ורבע לאחר שלשכת המשיב הורתה למשיגות להמציא לה פסק דין הצהרתי, שיכלול בין השאר קביעות לגבי מקום לידתה של המשיגה 1 וזהות הוריה, ושלחה את המשיגה להליך משפטי ארוך ומתיש, שב בו המשיב מדרישות אלו.

העברת הטיפול בבקשה לוועדה הבינמשרדית

46. יודגש, כי עד הדיון ביום 7.12.2011, לא ידעו המשיגות, כי הבקשה לרישום המשיגה 1 הועברה על ידי לשכת המשיב לוועדה הבינמשרדית. איש לא טרח להודיע להן על כך בכל שלב, ולא נתאפשר להן להעלות טענותיהן בצורה סדורה בפני הוועדה הבינמשרדית. הנה כי כן, בעקבות ההודעה המפתיעה מצד ב"כ המשיב, כי הבקשה למתן מעמד לעותרת 1 הועברה לדיון בפני הוועדה הבינמשרדית, נשלח לוועדה ביום 13.12.2011 מכתב הבהרה מטעם המשיגות, שכלל הוספת טיעונים בעניינה של המשיגה 1.

המכתב מיום 13.12.2011 מצ"ב ומסומן 52.

47. באין מענה למכתב מיום 13.12.2011, שבו המשיגות ושלחו לראש דסק מרכז ברשות האוכלוסין של המשיב מכתב נוסף ביום 29.12.2011, ובו שבו על בקשתן להבין מה עלה בגורל התיק של המשיגה 1.
המכתב מיום 29.12.2011 מצ"ב ומסומן 53.
48. ביום 4.1.2012 נשלח מענה לאקוני מטעם ראש דסק מרכז ברשות האוכלוסין של המשיב, המאשר כי הבקשה הועברה לבחינת הוועדה. ביום 12.2.2012 שבו ופנו המשיגות לראש דסק מרכז ברשות האוכלוסין של המשיב, בניסיון להבין האם עניינה של המשיגה 1 כבר הועלה לדיון בוועדה הבינמשרדית.
העתק המכתב של ראש דסק מרכז מיום 4.1.2012 והמכתב של המשיגות לראש דסק מרכז מיום 12.2.2012 מצ"ב ומסומנים בהתאמה 54-55.
49. כאשר מענה למכתבי המשיגות בושש לבוא, שבו המשיגות ושלחו ביום 12.3.2012 מכתב נוסף לראש דסק מרכז ברשות האוכלוסין.
המכתב מיום 12.3.2012 מצ"ב ומסומן 56.
50. בצר להן ובאין מענה מצד המשיב, פנה ב"כ המשיגות ביום 14.3.2012 לב"כ המשיב בתמ"ש 27580/08 וביקשה להבהיר האם הבקשה להסדרת מעמדה של המשיגה 1 אכן מצויה בטיפול במטה רשות האוכלוסין, כפי שהודע לביהמ"ש במסגרת הדיון.
51. ביום 18.3.2012 הודיעה ב"כ המשיב בתמ"ש 27580/08 באדיבותה למשיגות כי ממשרד הפנים נמסר:
הבקשה למעמד מטעם המבקשת ממתינה לעלות לדיון בפני הוועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטאריים. הבקשה תדון בפני הוועדה באחת מישיבותיה הקרובות, ככל הנראה לוועדה שקבועה לחודש אפריל או מאי.
המכתב מיום 18.3.2012 מסומן 57.
52. ביום 11.4.2012 ומענה לבקשה אין, פנו המשיגות לראש דסק מרכז ברשות האוכלוסין של המשיב בניסיון נוסף לברר מה עלה בגורל בקשתן.
המכתב הנ"ל מצ"ב ומסומן 58.
53. ביום 15.5.2012 שוב פנו המשיגות לראש דסק מרכז ברשות האוכלוסין של המשיב בעניין.
המכתב מיום 15.5.2012 מצ"ב ומסומן 59.
54. ביום 4.6.2012 נשלח מכתב לאקוני מטעם ראש דסק מרכז ברשות האוכלוסין של המשיבים, החוזר על ההיגד החתום, כי הבקשה הועברה לטיפול הוועדה הבינמשרדית ולכשתתקבל החלטה תועבר החלטה לידי המשיגות.
המכתב מיום 4.6.2012 מצ"ב ומסומן 60.

55. לאחר חודשים רבים והשתהות רבה מצד הוועדה הבינמשרדית, נאלצו המשיגות לפנות לוועדת ההשגה לזרים (להלן: הוועדה) ולהגיש שם השגה בעניין.
העתק השגה 441/12 שהוגשה ביום 17.6.2012 ללא נספחיה מצ"ב ומסומן 61.

השגה 441/12

56. ביום 21.6.2012 ניתנה החלטת הוועדה, לפיה מענה המשיב לסעדים הזמניים והעיקריים שנתבקשו בהשגה שהגישו המשיגות יינתן תוך 14 ו-30 יום בהתאמה.
העתק ההחלטה מיום 21.6.2012 מצ"ב מסומן 62.
57. משלא ניתן מענה ואף לא התקבלה תגובה כלשהי לסעד הזמני, החליטה הוועדה ביום 5.7.2012 כי הסעד הזמני יינתן על ידה.
העתק ההחלטה הנ"ל מצ"ב ומסומן 63.
58. משלא ניתן כל מענה אף לסעד העיקרי שנתבקש בהשגה במסגרת המועד הקצוב לכך, פנו המשיגות בעניין לוועדה.
פניית המשיגות לוועדה מיום 24.7.2012 מצ"ב ומסומנת 64.
59. ביום 24.7.2012 נתן המשיב 3 החלטה, לפיה ב"כ המשיב יעדכן אותו תוך 7 ימים על המועד בו תינתן תגובתו להשגה.
החלטת הנציב מיום 24.7.2012 מצ"ב ומסומנת 65.
60. כאשר בחלוף 7 ימים לא התקבלה כל תגובה מטעם ב"כ המשיב, פנו המשיגות ביום 1.8.2012 בשנית לוועדה.
פניית המשיגות-משיגות לנציב מיום 1.8.2012 מצ"ב ומסומנת 66.
61. ביום 6.8.2012 ניתנה החלטה נוספת על ידי הוועדה, שקבעה כי:
אכן בושה. ב"כ המשיב תגיש תשובתה לאלתר.
החלטת הוועדה מיום 6.8.2012 מצ"ב ומסומנת 67.
62. בחלוף עשרה ימים נוספים ומענה מטעם המשיב אין, שבו ופנו המשיגות-משיגות בשלישית למשיבה 3 בעניין.
הפנייה מיום 16.8.2012 מצ"ב ומסומנת 68.
63. ביום 19.8.2012 שבה הוועדה ונתנה למשיב ארכה בת שבעה ימים למתן תגובה להשגה.
החלטת הוועדה מיום 19.8.2012 מצ"ב ומסומנת 69.
64. הואיל ואף ביום 27.8.2012 בוששה תגובת המשיב לבוא, שבו ופנו המשיגות לוועדה בעניין.

פניית המשיגות לוועדה מיום 27.8.2012 מצ"ב ומסומנת 70.

65. ביום 30.8.2012 – ולראשונה מאז הוגשה ההשגה – פנה המשיב לוועדה וביקש אורכה בת חודשיים ימים למתן תגובתו להשגה. לטענת המשיב, דרושה האורכה בשל העומס המוטל עליו. והנה, על אף שמדובר בבקשה אשר אינה עולה בקנה אחד עם הודעות המשיב לפיהן תועלה הבקשה לדיון באחת מישיבותיה הקרובות של הוועדה, ועל אף שהמשיב התעלם חודשים מספר מן המשיגות ומהחלטותיה של הוועדה, לא דחתה הוועדה את הבקשה ותחת זאת שבה וביקשה את עמדת המשיגות לבקשה.

בקשת המשיב לאורכה והחלטת הוועדה על גבה בכתב יד, מצ"ב ומסומנת 71.

66. ביום 11.9.2012 וההחלטה מטעם הוועדה הבינמשרדית עדיין מבוששת לבוא, פנו המשיגות והגישו בעניין עתירה, עת"ם 28692-09-12, לבית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים וביום 13.9.2012 יידעו את הוועדה בעניין.

העתק עת"ם 28692-09-12 ללא נספחים והודעת המשיגים לוועדה על הגשתה של העתירה מצ"ב ומסומנים 72-73.

67. ביום 12.9.2012 נתן בית המשפט החלטה בעתירה ולפיה, בין השאר, יגיש המשיב תגובה מקדמית לעתירה עד יום 10.11.2012, במסגרתה יודיע מהו לוח הזמנים הצפוי לניהול וסיום ההליך בפני הוועדה.

העתק החלטת בית המשפט מיום 12.9.2012 מצ"ב ומסומן 74.

68. בעקבות הודעת המשיגות לוועדה באשר להגשת העתירה נתנה הוועדה ביום 13.9.2012 אורכה נוספת למשיב.

החלטת הוועדה מיום 13.9.2012 מצ"ב ומסומנת 75.

69. ביום 18.10.2012 ותגובה מטעם המשיב לעתירה אין, נתן בית המשפט החלטה לפיה יסיר המשיב את המחדל תוך 5 ימים.

החלטת בית המשפט בעת"ם 28692-09-12 מיום 18.10.2012 מצ"ב ומסומנת 76.

70. ביום 17.10.2012 הגיש המשיב הודעה ובקשה לוועדה, לפיה נתנה הוועדה הבינמשרדית באותו יום החלטה בבקשה של המשיגות ומשכך, התייתרה ההשגה. בהחלטה שנתנה הוועדה הבינמשרדית וצורפה להודעה נקבע כי:

לאחר בחינה מעמיקה של הבקשה ולאור הנסיבות הספציפיות שעולות ממקרה זה הרי שהחלטתי לקבל את המלצת חברי הוועדה ולאשר למבקשת רישיון ישיבה מסוג ב/1 לתקופה של שנתיים – שנה בכל פעם. בתום התקופה, תוכל המבקשת להגיש בקשה לשדרוג מעמדה, אשר תיבחן במטה רשות האוכלוסין, בהתאם לנסיבות העדכניות.

71. מיד לאחר מכן, ביום 18.10.2012, הגישה הוועדה את ההודעה לתגובת המשיגות.

- הודעת המשיב לוועדה באשר להחלטת הוועדה הבינמשרדית המצורפת לה, והחלטת הוועדה מיום 18.10.2012, מצ"ב ומסומנת 77.
72. ביום 21.10.2012 הגיש המשיב הודעה דומה לבית המשפט, במסגרתה מתבקשת מחיקת העתירה נוכח מתן ההחלטה בעניינה של בקשת העותרות.
- הודעת המשיב לבית המשפט באשר להחלטת הוועדה הבינמשרדית מצ"ב ומסומנת 78.
73. באותו יום הגישו העותרות לבית המשפט בקשה להגשת תגובה מטעמן להודעת המשיב ובקשתו למחיקת העתירה. ביום 22.10.2012 נדרשו העותרות להגיש את תגובתן לבית המשפט עד ליום 28.10.2012.
- בקשת העותרות להגשת תגובה והודעת מתמחה מטעם בית המשפט שניתנה בעקבותיה מצ"ב ומסומנות 79-80.
74. ביום 28.10.2012 הגישו העותרות את תגובתן לבית המשפט.
- התגובה מצ"ב ומסומנת 81.
75. ביום 29.10.2012 ניתן פסק דין בעתירה, בה מורה בית המשפט על מחיקתה.
- פסק הדין בעת"ם 28692-09-12 מיום 29.10.2012 מצ"ב ומסומן 82.
76. ביום 31.10.2012 פנו המשיגות לוועדה והגישו את תגובתן להחלטתה מיום 18.10.2012 שבמסגרתה אף ביקשו אותה לפעול במתווה שיחסוך מהצדדים זמן יקר ללא תכלית.
- תגובת המשיגות מיום 31.10.2012 מצ"ב ומסומנת 83.
77. ביום 4.11.2012 ביקשה הוועדה את המשיגות להמציא לה את פסק הדין בעתירה שעניינה לא הובא לידיעתה ע"י ב"כ המשיב. עוד באותו יום שלחו המשיגות את פסק הדין המבוקש לוועדה.
- ההחלטה מיום 4.11.2012 ומענה המשיגות לה מצ"ב ומסומנים 84.
78. ביום 4.11.2012 מחקה הוועדה את ההשגה וקבעה כי מניין הימים להגשת ההשגה על החלטת הוועדה הבינמשרדית תימנה מיום 4.11.2012.
- החלטת הוועדה מיום 4.11.2012 מצ"ב ומסומנת 85.
- התנהלות המשיב ממועד מתן ההחלטה בוועדה הבינמשרדית**
79. ביום 1.11.2012 שלח המשיב זימון למשיגות, בו התבקשו להתייצב בלשכתו ביום 22.11.2012 ולהצטייד בדרכון ירדני תקף ע"ש _____. זאת, על מנת להסדיר את מעמדה כפי שקבעה הוועדה הבינמשרדית.
- העתק הזימון מצ"ב ומסומן 86.
80. בעקבות הזימון התמוה שדרש ממחוסרת מעמד בעולם להגיע ללשכה מצוידת בדרכון ירדני תקף, פנו המשיגות ללשכת המשיב בעניין, ראשית באמצעות הטלפון ולאחר מכן אף בכתב.

81. ביום 5.11.2012 פנתה הגב' עשת, רכזת תלונות במוקד להגנת הפרט, ללשכת המשיב ושוחחה עם פקיד הלשכה, מר סלימאן, וביקשה ממנו הוראות ברורות היאך על המשיגה, שהיא כידוע אסופית ומחוסרת כל מעמד בעולם, לפעול על מנת לקבל לידיה דרכון ירדני. תגובת מר סלימאן לפנייה הייתה כי אכן מדובר בשאלה טובה, וכי הוא יפנה את השאלה לגב' נאצרה, ראש ענף רישום ילדים בלשכת המשיב.
82. למחרת היום שבה ופנתה הגב' עשת ללשכת המשיב והפעם נענתה על ידי הגב' נאצרה. תשובתה של הגב' נאצרה הייתה כי בעקבות התייעצות בלשכה הוחלט לשלוח את העניין להתייעצות במטה רשות האוכלוסין של המשיב.
83. ביום 7.11.2012 ומענה לתהייה אין, פנו המשיגות והעלו את תהייתן בעניין על הכתב ושלחוה ללשכת המשיב וב"כ המשיב עת"ם 28692-09-12.
- העתק המכתב מיום 7.11.2012 מצ"ב ומסומן 87.
84. ביום 20.11.2012 שוחח הח"מ בעניין עם מר סלימאן מלשכת המשיב וב"כ המשיב בעת"ם 28692-09-12 ודחק בהם להסדיר את זימונה של המשיגה 1 ללשכה. ואכן, למחרת היום הודע למשיגות באמצעות הטלפון כי בימים 25-26 הן יכולות לסור ללשכת המשיב כדי להסדיר את מעמדה של המשיגה 1.
85. ביום 26.11.2012 קיבלה המשיגה 1 בלשכת המשיב אשרת תייר בעל רישיון עבודה מסוג 1/ב ותעודת מעבר.
- העתק האשרה ותעודת המעבר שניתנו ל_____ ביום 26.11.2012 מצ"ב ומסומנות 88.
86. יצויין, כי אשרת תייר בעל רישיון עבודה מסוג 1/ב היא אשרה הניתנת לזרים בעלי נתינות של מדינות זרות, שבידם דרכון של אותה מדינה שהם נתיניה. מטעם זה אשרת 1/ב מונפקת ומוטבעת בדרכונם הזר, שבו מופיעים פרטיהם, מספרי הזהות וארץ נתינותם של אותם זרים. באופן תמוה קבעה הוועדה הבינמשרדית כי למשיגה 1, שהינה מחוסרת כל מעמד בעולם ואינה נתינה של אף יישות מדינית בעולם כולו, תינתן אותה אשרת תייר.
- דוגמה לאשרת 1/ב שהונפקה לנתין זר בדרכון מדינת המוצא שלו מצ"ב ומסומן 89.

המסגרת המשפטית

87. להלן תטענה המשיגות כי החלטת הוועדה הבינמשרדית – לצידד לעת הזאת את המשיגה 1 באשרת תייר זמנית ותו לא, היא החלטה אכזרית ובלתי סבירה, המנציחה את מצבה הבלתי נסבל של המשיגה 1 כמחוסרת מעמד בעולם, המותירה אותה ואת עתידה לוט בערפל. זאת בפרט נוכח נסיבות חייה החריגות של המשיגה 1 והתנהלותו של המשיב עד כה בבקשה להסדרת מעמדה – וללא קשר להתנהלותה של אפטרופסיתה בכל הנוגע להסדרת מעמדה של המשיגה 1. בנוסף חוטאת הרשות בהחלטה לחובותיה של ישראל לפי הדין הבינלאומי, חובות החלות עליה מתוקף האמנות הבינלאומיות השונות עליהן היא חתומה ושאותן אישררה. נפנה לדברים כסדרם.

חובת הרשות לנהוג בסבירות ובהגינות

88. חובת הרשות המינהלית לפעול בסבירות, מידתיות, הוגנות ולשם השגת תכלית ראויה, עקרונית-על הם, החולשים על מרחב שיקול הדעת של המשיב.

89. ראו לעניין זה: בג"ץ 1689/94 הררי ואח' נ' שר הפנים, פ"ד נא (1), 15 ובג"ץ 840/79 מרכז הקבלנים נ' ממשלת ישראל והבוניס בישראל, פ"ד ל"ד (3), 729 ובמיוחד בעמ' 745-746, דברי כבוד השופט (כתוארו אז) ברק לאמור:

המדינה באמצעות הפועלים בשמה היא נאמן של הציבור, ובידיה הופקד האינטרס הציבורי והנכסים הציבוריים לשם שימוש בהם לטובת הכלל... מעמד מיוחד זה הוא המטיל על המדינה את החובה לפעול בסבירות, ביושר, בטוהר לב ובתום לב. אסור למדינה להפלות, לפעול מתוך שרירות או חוסר תום לב, להימצא במצב של ניגוד עניינים. קיצורו של דבר עליה לפעול בהגינות.

90. טענת המשיגות היא כי בהחלטתה להותיר את המשיגה 1 שנתיים נוספות ללא כל מעמד ממשי, מעבר לאשרת תייר עם רישיון עבודה, לא שקלה הוועדה הבינמשרדית את משקל הפגיעה בזכויותיה כנדרש ואף לא ערכה איזון ראוי בין הנורמות המינהליות מחד ונסיבות חייה החריות של המשיגה 1 מאידך.

91. על חשיבותה של יצירת איזון נכון בין נורמות מינהליות הנוגעות לכלל ובין והתחשבות בנסיבות הומניטאריות חריגות המוצאות את הפרט כמו במקרה שלפנינו, כבר קבע ביהמ"ש לעניינים מינהליים בעת"ם 2430/04 כי:

במערכת משפטית המעוגנת בגישה אנושית פתוחה המסוגלת לגלות אמפטיה למצבים חריגים קשים, מן הנכון להכיר בכך שכל נורמה כללית חייבת גם להתיר מקום להתחשבות בנסיבות יוצאות דופן, אשר בהן יישום הנורמה יביא לפגיעה אנושית קשה. יכולתנו להוות נורמות מינהליות כלליות חייבת להשתלב תוך איזון נאות עם היכולת לתת את הדעת לנסיבות שאינן ראויות ליישום הפורמאלי והאוטומטי של כללים שתוצאתם קשה במיוחד. התוכן המוסרי המאפשר עיצובן של נורמות כלליות צריך גם להותיר מקום להתחשבות במצבים בהם המסקנה חייבת להיות שונה. אוטומטיות יתרה ביישום כללים דומה להפעלה פורמליסטית של סדרי דין, אלה גם אלה מצדיקים הבאה בחשבון של נסיבות יוצאות דופן.

92. אין ספק כי המקרה של המשיגה 1 הוא מקרה מובהק הדורש התייחסות החורגת מן הכלל וכן גילוי אמפתיה לנסיבות חייה הקשות של המבקשת, כפי שנקבע בפס"ד בעת"ם 2430/04.

93. דא עקא, החלטת הוועדה הבינמשרדית להותירה לפחות שנתיים נוספות עם אשרת תייר ותו לא היא החלטה אכזרית. מדובר בהחלטה הנמנעת במודע ממתן מעמד ממשי למחוסרת

כל מעמד ותיעוד בעולם, הזקוקה נואשות למעמד שיכיר בעצם קיומה, באופן שיקנה לה הגנה, חירויות בסיסיות, אפשרויות תעסוקה והתפתחות, ולפיכך לוקה בחוסר סבירות וחוסר הוגנות.

94. זאת ועוד, הואיל ועניינה של המשיגה 1 ידוע למשיב מזה שנים, הרי שידוע לו כי למשיגה 1 אין כל מעמד בעולם. מאותו טעם ידוע למשיב כי בניגוד לזר, שזה מקרוב בא ויש מקום לבחון את עניינו ולוודא האם הוא מקיים מרכז חיים בתחומי ישראל, הרי שהמשיגה דן לא יצאה מעודה את גבולות ישראל ולא יכלה לצאת גם אם רצתה בכך. משכך, מעבר להתעללות ודחיית הקץ גרידא, לא ברורים למשיגות, בלשון המעטה, הטעם והתכלית העומדים בבסיס ההחלטה להותיר את המשיגה במשך שנתיים נוספות במצבה הבלתי אפשרי.

95. מעבר לתהיות באשר לתכליתה של ההחלטה ליתן למשיגה 1, שנה אחר שנה, אשרת תייר בעל רישיון עבודה ותו לא, חשוב להדגיש כי כל אותה עת, היא נותרת נטולת כל זכויות וחירויות בסיסיות ביותר. נדגיש, כי על אף שעבור אחרים ייתכן ומדובר בזכויות טריוויאליות, הרי שבעבור המשיגה, כחסרת מעמד מיום לידתה, מדובר בזכויות וחירויות שבכוחן לשנות סדרי עולם. די אם נציין כי להותרתה של _____ במעמד תייר ללא קבלת מעמד הכולל את רישומה במרשם האוכלוסין, השלכות מיידיות וקשות על מצבה האישי והכלכלי והחברתי. כך בין השאר, נרתעים בני זוג פוטנציאליים המתעניינים באפשרות להינשא ל_____ כאשר הם מבינים שאין לה מעמד כל בארץ, וחדלים מלבקש את ידה. נראה כי כל עוד לא יוסדר מעמדה של _____ בישראל באופן וודאי היא תיאלץ לוותר על האפשרות להינשא ולהקים משפחה משלה. דוגמאות נוספות לחירויות וזכויות נוספות הנשללות ממנה כל עוד היא תיוותר באשרת תייר ללא מעמד בישראל הן: תיעוד והכללה במרשם האוכלוסין, ביטוח בריאות ממלכתי, אפשרות להזדהות, סיכוי לקבלת עבודה, הוצאת רישיון נהיגה ופתיחת חשבון בנק. נדגיש כי מדובר בדוגמאות בודדות בלבד הממחישות אך כמה מן הזכויות הבסיסיות להן זקוקה _____ נואשות, אך לא תוכל לקבלן ולממשן ללא שתקבל מידי המשיב מעמד בסיסי הכולל מספר זהות.

96. נראה, כי לא נפריז באם נקבע, כי בעניינה של המשיגה 1, מתן מעמד ממשי הוא בבחינת צורך "קיומי" ובבחינת "להיות או לא להיות". פשוטו כמשמעו.

אי הסדרת המעמד באופן ממשי מנציח את המשך הפגיעה בזכויותיה של המשיגה

97. באי הסדרת מעמדה של המשיגה 1 באופן ממשי משך זמן כה רב, ממשיך המשיב ומנציח את הפגיעה בזכותה של המשיגה לנתינות. הזכות לנתינות הינה זכות בסיסית, המשולבת בזכויות היסוד של האדם – לכבוד ולחירות. המדינה היא הספק המרכזי ולעיתים הבלעדי של שירותים ויתרונות רבים, הנחוצים לניהול תקין של חיים והנתינות היא גורם מכריע בקביעת רמת חייו של הפרט ואיכותם. נתינות במדינה מאפשרת שוויון בפני החוק, השתתפות פוליטית, זכות לבריאות, זכות לתעסוקה ולנגישות, לשירותי חירום ולמשאבים סוציו-אקונומיים. מתן מעמד רשמי לאדם מאפשר לו את היכולת להזדהות בפני הרשויות ובפני אחרים ולהיות ישות מוכרת, ישות שמותר לה לנוע ממקום למקום, ישות שניתן

להסדיר עבורה מסמכי נסיעה, מסמכי עבודה וכיו"ב. נתינות היא אם כן, מרכיב מכוון ומהותי של זהות אנושית וכבוד אנושי. מאותם טעמים בדיוק, היעדר מעמד הוא מצב פסול, הפוגע בכבודו של האדם. ללא מעמד, מוגבלות זכויותיו האזרחיות של אדם ונפגעת הווייתו האנושית. אין זה פלא, אם כן, כי הקהילה הבינלאומית - לרבות מדינת ישראל - רואות במעמד תנאי בסיסי לניהול חיים בכבוד.

ראו: יפה זילברשץ, **האזרחות: מהי ומה תהיה?** מחקרי משפט טז (תשס"א) 55, 60-61;

Jeffery L. Blackman, **State Successions and Statelessness: the Emerging Right to Effective Nationality Under International Law**, 19 Mich. J. Int'l L. 1141 (1997-1998);

Yaffa Zilbershats, **The Human Right to Citizenship** (Ardsley, New York: Transnational publishers, 2002);

Johannes M.M. Chan; **The Right to Nationality as a Human Right** 12 [1-2] Human Rights Law Journal 1 (1991).

98. מן הכלל אל הפרט. הימנעותה של הוועדה הבינמשרדית, גם עתה, לאחר זמן כה ממושך, מהסדרת מעמדה של המשיגה 1 באופן ממשי, שיבטיח את עתידה בעיר ובארץ בה גדלה והתחנכה ובה מתגוררת האישה היחידה בעולם שהיתה לה לאם במשך כל חייה, והסתפקותה תחת זאת באשרת תייר בעל רישיון עבודה, משמעותה אחת: הרשות פועלת בניגוד לחובתה כרשות שלטונית להגן על חייו, על גופו ועל כבודו של אדם (ראו סעיפים 4 ו-11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו).

דמה של המשיגה אינו סמוק פחות מדמם של אחרים

99. הנצחת הפגיעה בזכויותיה של המשיגה, כמו גם אי הסבירות ואי ההגינות של ההחלטה בולטות שבעתיים על רקע התנהלותו של המשיב בעניינם של שוהים בלתי חוקיים בישראל וילדיהם.

100. בשנים האחרונות עיגנה המדינה את עניין מעמדם של ילדים לשוהים בלתי חוקיים ובין השאר אף דאגה במספר החלטות ממשלה להסדרת מעמד הוריהם של אותם ילדים כתושבים ארעיים. (ר' החלטת הממשלה 1289, החלטת הממשלה 156 משנת 2006 והחלטת הממשלה 2183 מאוגוסט 2010). נדגיש, כי הסדרים נכונים והומאניים אלו באו בעקבות המלצות אותה ועדה בינמשרדית, אשר נתנה את ההחלטה בעניינה של המשיגה 1 שבגינה מוגשת השגה זו.

101. על פי אותן החלטות ממשלה, כעיקרון די בכך שילד התערה בישראל משך שנים בודדות, על מנת להסדיר את מעמדו הקבוע ומעמדם הארעי של הוריו, השוהים בישראל באופן בלתי חוקי. הסדרים אלו בעניינם של אותם ילדים ובני משפחותיהם נובעים, בין השאר, ממחויבות ישראל לעקרונות טובת הילד ומבטאים את אחריות המדינה כלפי אותם ילדים ובני משפחתם. ברם, מן הדין כי הרציונאל התקף לאלו שזה מרחוק באו, יהיה תקף אף יותר מקום שמדובר באסופית, שנמצאה מיד בסמוך לאחר לידתה בתחומי ישראל ואשר שוהה בה מאז ומעולם, למעלה מעשרים שנה. דא עקא, בעניינה של המשיגה מבקש המשיב

להמשיך ולהימנע מהסדרת מעמדה ככל האפשר.

הותרת המשיגה באשרת תייר מנוגדת להתחייבויות ישראל לפי הדין הבינלאומי

102. בנוסף לחוסר הסבירות וחוסר ההגינות בה לוקה החלטת הוועדה הבינמשרדית, הרי שהותרתה של המשיגה 1 בישראל באשרת תייר בעל רישיון עבודה בלבד, תוך הימנעות מהסדרת מעמדה באופן ממשי, מנוגדת אף להתחייבויותיה של ישראל על פי הדין הבינלאומי.

103. בהימנעות הוועדה הבינמשרדית מהסדרת מעמדה של המשיגה 1 באופן ממשי ומהותי, היא פוגעת בחירויות הבסיסיות ביותר עליהן התחייבה ישראל להגן, כאשר חתמה בשנת 1954 על האמנה בדבר מעמדם של מחוסרי אזרחות, ואף אישררה אותה בשנת 1958 (כתב אמנה 245.1). באמנה מוגדר המושג "מחוסר אזרחות" באופן הבא:

אדם שאינו נחשב לאזרח על-ידי שום מדינה מכוח החוק הנוהג בה.

בסעיף 27 לאמנה נקבע כי:

המדינות המתקשרות יוציאו תעודות זהות לכל מחוסר-אזרחות שבשטחן, ושאינן בידו תעודת נסיעה בעלת תוקף.

עוד התחייבו המדינות החברות באמנה בסעיף 32 לאמנה כי:

המדינות המתקשרות יקלו במידת האפשר, על מיזוגם והתאזרחותם של מחוסרי אזרחות. בייחוד יעשו את כל המאמצים על מנת להחיש את הליכי ההתאזרחות ולהפחית, כמידת האפשר, את ההיטלים וההוצאות הכרוכים בהליכים אלה

(ההדגשות הוספו, ב.א.).

104. הנה כי כן ישראל, שחתמה על האמנה ואישררה אותה, מכירה בזכות לנתינות כזכות יסוד. והנה למרות ההכרה בזכות לנתינות ולמרות שברי כי המשיגה 1 עונה להגדרה מחוסרת אזרחות על פי האמנה, לא ניתן למשיגה מעמד של ממש, הכולל רישום במרשם האוכלוסין ומתן מספר זהות. מדובר בהחלטה אומללה, שגם לאחר יישומה, ממשיכה המשיגה 1 להיכלל בהגדרה של "מחוסר אזרחות" על פי האמנה. החלטת הוועדה הבינמשרדית בעניינה של המשיגה 1 עומדת אם כן בסתירה מוחלטת למחויבויותיה של מדינת ישראל כלפי הדין הבינלאומי ואף נראה כי מדובר בהתעלמות מכוונת, ההופכת את הצהרות המדינה - שניתנו עת נחתמה האמנה ואושררה - להצהרות ריקות מתוכן.

105. בנוסף לכך שהחלטה מנוגדת לאמנה בדבר מעמדם של מחוסרי אזרחות, היא אף מנוגדת לאמנה הבינלאומית משנת 1966 בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, שאושררה על ידי ישראל ביום 3.10.1991.

על פי סעיף 9 לאמנה:

מדינות שהן צד לאמנה זו מכירות בזכותן של כל אדם לביטחון סוציאלי.

ובסעיף 12 לאמנה :

מדינות שהן צד לאמנה זו מכירות בזכות כל אדם ליהנות מרמת הבריאות הגופנית והנפשית הגבוהה ביותר שאפשר להשיגה.

106. כמו כן, מפר המשיב את התחייבויותיו בהתאם לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, אף היא משנת 1966. על פי סעיף 16 לאמנה :

לכל אדם יש הזכות, כי יכירו בו, בכל מקום שהוא, כאישיות בפני החוק.

107. החלטת הוועדה הבינמשרדית לתת למשיגה 1 אשרת תייר בעל רישיון עבודה לתקופה של שנתיים – שנה בכל פעם – תחת מעמד ממשי כתושבת ישראל, עומדת אם כן בסתירה להתחייבויותיה של ישראל לפי הדין הבינלאומי ולא יכולה לעמוד.

סיכום

108. החלטת הוועדה הבינמשרדית בעניינה הוגשה ההשגה היא החלטה קשה, בלתי הגונה ובלתי סבירה, המנוגדת לרוח האמנות עליהן חתמה ישראל והמנציחה את מצבה הבלתי נסבל של המשיגה 1. למשיגה 1 אין לאן ללכת. ישראל וירושלים הם ביתה ומקום מגוריה מיום לידתה לפני למעלה מעשרים שנה. זאת ועוד. נוכח נסיבות חייה של המשיגה 1 אין ביכולתה לעזוב את גבולות ישראל ולצאת אותה. הותרתה באשרת תייר בעל רישיון עבודה מהווה השתמטות רבתי של הוועדה מחובתה כרשות לפי הדין הבינלאומי. המוסר, הצדק והשכל הישר דורשים כולם להסדיר את מעמדה החוקי של מחוסרת כל מעמד באופן ראוי וקבוע. חוסר הסבירות וחוסר ההוגנות של החלטת הוועדה הבינמשרדית גדולים אף יותר נוכח המלצת אותה ועדה בינמשרדית בעניין ילדי שוהים בלתי חוקיים והוריהם. מדובר בהחלטה התורמת באופן אקטיבי להמשך הפגיעה הקשה בזכויותיה של המשיגה 1 לתיעוד, בריאות, חינוך, תנועה, פרנסה, מימוש עצמי, לביטחון ולוודאות. מדובר במרכיבים חשובים בחיי כל אדם ומקל וחומר בחייה של אשה צעירה כמשיגה 1, אשר סירוב הוועדה הבינמשרדית להסדיר את מעמדה מונע ממנה לחיות ולהתפתח באופן נורמאלי ותקין כשאר האדם.

109. הנה כי כן, מתבקשת הוועדה הנכבדה לבטל את החלטת הוועדה הבינמשרדית ונוכח נסיבות חייה החריגות והקשות של המשיגה 1, להיעתר לבקשה באופן שמעמדה יוסדר באופן ממשי והיא תירשם במרשם האוכלוסין במעמד של קבע מכאן ואילך.

בכבוד רב,

בנימין אחסתרובה, עו"ד

לוט
יפויי כח
תצהירים
נספחים 89-1